

ЗАХОДИ КАНДИДАТІВ КОЛО З'ЄДНАННЯ ФАРМЕРІВ І РОБІТНИКІВ

СПРАКЮОЗ, Нью-Йорк, 28. серпня. — Сенатор Чарз Кертіс, республіканський кандидат на уряд віцепрезидента Злучених Держав, виступив тут з публічною промовою перед великою товпою фермерів, що числять яких 25,000 народа, а зборлася на площі стейтських армій. Кертіс старався прихилити фермерів для республіканської партії, пропонуючи їм організувати комітет для вироблення на черку належної допомоги фермерам. Кілько разів Кертіс згадував ім'я Гувера, тільки разів зібрані відповідали йому великою овацією в честь кандидата.

Ріаночісно на конвенції Федерації Праці, що збиралася в місті Рочестері, ставав з політичною промовою Грін, голова Американської Федерації Праці; Грін хвалив Ал. Сміта та радив робітникам дати йому нагоду випасти на ширшу політичну арену. На конвенції поставлено внесок за перерест кандидатури Ал. Сміта; резолюція, відносно до резолюційної комісії, яка відала її приймає.

Нюарський банкір Маккартер, хоче республіканське, виступив і заявив за Смітом; він буде його попірати тому, що Сміт є „мокорний“, а Гувер нічого не робить для прогібії. Як разом, голова виборчого комітету демократичної партії, заявив, що партія відмовляється від кандидатури Маккартера, який є членом партії виборів, що найменше чотири мільйони доларів. Він певний, що він збере багато більше.

Президент Куайда вівбув конференцію з кількома республіканськими провідниками; вони говорили йому, що популярність Гувера на захід сильно зростає.

Підвизні методи поставили на своїй конференції в Канзас Сіті не попірати нікого кандидата, що стоїть за обмеженням прогібії; резолюція видимо звернена проти Сміта.

СПІДСТВО НАД БУТЛЕГЕРАМИ В ФІЛАДЕЛФІ.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па., 28. серпня. — Державна прокуратура, що розслідує діяльність бутлегерів у сій околиці, ствердила, що місцеві бутлегери вложили в місцеві банки під прикриттям іменами 10 мільйонів доларів. Прокуратура каже, що бутлегери даскують для своїх охорони великі організовані банди з озброєних озирішків. Прокуратура збирається предложити ті всі факти в короткім часі великій длі присяжних судів.

МАЛЯРИЩИНА ЗАЛИЦІЄТЬСЯ ДО АМЕРИКИ.

НЬЮ-Йорк, 28. серпня. — На кораблі Олімпіку у швейцарськ малярський історик Імре де Юшкіа-Герцес. У своїй розмові з газетарями говорив він, що Малярщина жде від Америки допомоги в своїй тяжкій полоні. Він успішно, що Малярщина війни не хотіла, але мусіла йти до неї, бо була звязана з Австрією.

Тимчасом сими днями приїздив сюди граф Михайло Каролі, що був провідником ліберальної малярської республіки, поки її не повалили більшовики. Свого часу його до Америки не пустив уряд. Тепер він приїздив сюди для переїзду з Мексика в Іспанія. Для його приїзду збирає великий комітет з відомих ліберальних діячів Злучених Держав. Каролі є отвертим ворогом теперішнього уряду диктатора Горті.

„РОСІЯ НЕЗАДОВГО ПЕРЕСТАНЕ КУПУВАТИ ЗА ГРАНИЦЮ“.

НЬЮ-Йорк, 28. серпня. — Нюйорський адвокат Пол Крават, вернувшись з подорожі по советській Росії, каже, що Росія скоро перестане купувати товари поза границями краю.

До такого переконання прийшов він на основі власних спостережень у Москві. Каже він, що державні урядники живуть там так само, як робітники. Життя їх монотонне. Вони купують придбавши зі заграниці шовраз жеміє, і незадовго не будуть їх купувати зовсім.

ВІСНОВІЩУ З РЕВНІЦЬ.

САКРАМЕНТО, Каліфорнія, 28. серпня. — Полція арештувала нині 35-літнього залізничного робітника Персі Т. Барнеса, котрий у приступі божевільня на тлі страшною заздрості за свою жінку вбив чотирьох людей.

Заздрість мужа звернена була передовсім проти Кларенса Монсі, котрий мав навіт старатися є розвід між подружжям, щоб вилаток оженилися з розведеною женою Барнеса. Як говорив перед смертю Монсі, Барнес прийшов до дому своєї жінки, з котрою він не жив, викликав його на танок і тут постріляв смертельно. Описав Барнес пішов до дому Чарльза Кертіса, брата своєї жінки, тут убив його. Описав вбив Чарльза Кларенца „другого“ креняка своєї жінки. Якійсь Ларкін змілосясердитися на смертельно ранення Кларенца та вбив його на своє даго, щоб відвести його до шпиталю; баючи се, Барнес стріляв до нього та ранив його також. Ларкін вийде з афери з життям. Описав Барнес убив се Леа Гігара, теж жіничного креняка.

Як говорив жінка, однокорю причиною для цього масового вбивства жіничних креняків могло бути підлізання, що вони попірали старання Барнесової є розвід.

З Барнесом арештовано також його товариша Коберна, котрий в той час був з ним. Полція думає, що Коберн причетний до цієї страшний. Две прокуратури, розслідувши Коберна, прийшли до переконання, що Коберн невинний.

НЕЩАСНІ ВИПАДКИ З ОРУЖЬЕМ.

ОВКЛЕНД, Н. Дж., 27. серпня. — У таборі пластунів повіту Савт Берген, в стеті Нью Джерзі, загинув від пострілу кулею 13-літній хлопчина Роберт Офермен. Полція догадується, що вбили його два товариші, що жили з ним в тому самому шатрі; вони пропали з табору без вістки.

Від подібного случаю загинув в Нью-Йорку 16-літній Віллем Орлов з Брукліна; поліція підозрює за вбивство його товаришів і однокласників Леонарда Гайгера та Густава Кронковича.

1,500,000 КИТАЙСЬК ГОЛОДУЄ.

ШАНГАЙ, 27. серпня. — В провінції Чіні 1,500,000 людей стоїть перед голодовою смертю, коли не приїде який ратунок і то в найближчій місяці. Треба яких 10,000,000, а дати їх може тільки Америка.

БУЗЬКИ ВЕРТАЮТЬСЯ.

ПАРИЖ, 27. серпня. — Вже наближається осінь. Великі хмари бузків тягнуться зі всіх сторін Європи в напрямі Альжир у Африці, де вони зимують.

УНІВЕРСИТЕТ НЕ ХОЧЕ ВСТУПИТИСЯ.

Для прикраси міста Вішнієгу придумано пару діл тому план зроблення широкою вулиці від Портедаз Аве. до будинку парламенту. Сей план вистави й здійснено. При новій вулиці стоїть тепер новий будинок старої Голсон Бей Коуліна мала переходити через вулицю, на котрій стоїть будинок університету, та, як показується, урвава університету не дозволила, щоб місто вийшло. Університет каже: „Або дайте нам пове місце на будинку університету, або тримайтеся власні заданка“.

Або на доказ того, що це не жарти, університет навіть позаяв громадянськ доступ до університету з вулиці, які мали сюди вистави з утворення нової вулиці. Правительству мусить спійнятися з вирішенням питання, де мають бути побудовані нові будинки університету, бо університет стоїть під боком парламенту, як гріх.

НЕ КОЖДОМУ СЕ СУДИЛОСЯ.

Проф. др. Артур Голмс з Пенсильванського Університету в Філадельфії говорить, що мозок кождої людини має шість мільярдів (6,000,000,000) комірків. Людина може шоді навчитися 30,000 різних нових річей, отже який висновок з відомої людини спосіб свій час, то за 50 літ використав би всі комірники мозку. Та мало кому судилося так багато навчитися.

НА СЕЛІ ЗЛЕ.

Три випадки самовбивства трапилися майже одночасно до наших селух: у Хорсткові поїссявся Юліус Комак, у Чумичах — Клим Петришин, у Копичинках пробував утопитися Михайло Баран.

48 ДНІВ БЛУКАВ ПО ПУСТАРИХ ПІВНОЧИ.

Канадський пропектор Енді Тейлор з Савт-Поркляпін, Онт., пережив у пустарях північної Манітоби історію, яка зазеленила їм уступили їм в історії переживаний ген. Нобіле і його товаришів на підбигунових ледах. Тейлор вивірив був на північ для пошукування за мінералами, і зістав 300 миль дороги. Він думає, що йде все вперед але в дійсності ходив кождесом. Так блукав 48 днів. За той час помер майже до чифра своє одляня, сходя до чиста чоботи. Голодував тижнями. Коли бачив мертві риби на воді, пливав за ними, ловив їх і так заспокував свій голод. Кетмі зловити живу жабу і зісти її, то се був для нього приєм. Дійшло до того, що він з'явився вже тільки 50 до стегі за раз. Ізліне найшли деякі сліди його блукання і дали знати про се білим людям. Приятель Тейлора, Фред Колман з Кобалт, Онт., звязав до блукання за ним і при помічництві лотача остаточно най. 10-го 14. серпня та привіз живого до Ди Па. В часі своєї блукання Тейлор стратив 50 фунтів на вазі і виглядав уже більше на хохлячий кістяк ніж на чоловіка. Його відставлено з Ди Па до Генерального Шпітала у Вішнієгу, щоб прийшов до себе.

НОВІТНИ САМАРЯНИН У ВІННИГЕ.

Відоме оповідання про мислосердного Самарянина розує Едвард Вурш по своїому В вісторок. 14. серпня, він їхав троком по дорозі Іст Ст-Пол від Вішнієго до переїзда та поважно потовок торговців худобою Натанія Фінкля. Переїзда, подумав, що се зле, півня переїздного на трок, півня його який 200 сріп довше, а там зміркував, що се неперотрий тигар і синує Жидка в рів тлі поїзда давше. На шаста надідав тому самому дорогою инний трок і свій забрав поклякненого до шпиталю.

Коли вістка про сей випадок появивалася на другий день у часописі, Вурш зголосився сам у поліції, як той, що переїзда Фінкля. На питання, чому синував його в рів, Вурш відповів, що не знав, чи Фінкель дуже потовочений, а не хотів йому терпіти, бо той дуже лаявся. Одначе в сузі таке оправаляння не дуже помогло. Вурша і його товариша Г. Цайка, який враз з ним їхав троком, арештовано за тяжке потовочення чоловіка і суддя лавіть відмовився прийняти за них залог, поки не покажуться, що жидка Фінкля не є в небезпечі.

БРИТАНІЯ ЗАПЛАТИТЬ КАНАДІ \$1,400,000.

Канадський міністер фінансів, Джеймс А. Роб, перебуваючи недавно в Англії, заключив з британським міністером фінансів Вінстоном Черчиллем угоду, на підставі якої Велика Британія має заплатити Канаді \$1,400,000, як остаток воєнних претензій.

ЗАКОНПАНІ СКАРБ ПІД ЛЬВОВОМ.

Бунши московський жовірі Пагор приїхав на днях з Лодзі до Львова й тут зівзав на поліції, що коли боровся під Перемиском в 1915 р., дістав приказ поїхати з старшиною і трома инними жовірами до одної з підльвівських місцевостей. Тут вони, згідно з приказом, в полі, під чотирма смереками викопали величезну яму й сховали в ній кількадесяті скринь золота й дорогих каменів. Відтак поклали до щей ями тіл двох осіб, і все те приспалити землею. З того часу минуло 12 літ. Міжтам помер згаданий старшина й трох жовірів, що були свідками законання скарбу. Живе тільки Пагор, що пам'ятає подію, але не тямить місця. На всякий випадок застерігав собі 10 відсотків нахизного, якщо скарб найдеється. Поліція розіслала своїх урядовців, що в різних місцях львівських периферії почали дошукування. Доволішли медіації, побачивши те, почали шукати пошукування на власну руку.

КВАТИРУНОК, ЧИ КАРНА ЕКСПЕДИЦІЯ?

Дня 18 і 19 липня 1928 квартирували в Лісниках, пов. Берекана, польські 9 і 22 полки кавалерії і наробили стільки скадок, що малос вряжання, що це підчас війни. Квартири робили жовіри без жадного порядку, де хто хотів, а коні квартирували по стодалах, випратих через людей вже на зловування збіжка. Жовіри забрали сіно і конюшню, кільки хто хотів, не питаючи є дозвіл, а під коні стелили околоти, призначені до поштіт дати: і коли один чоловік проти того заперотував, жовіри дошуквали йому через цілу ніч так, що чоловік утік з хати і навіть в хаті не ночував. Люди жалувалися у полковника на це, одначе поміч не найшли. І коли 20 днів військ відійшло, село виглядало пово по жарі або по наїзді. Зверхність громадська списала всі шкоди і внесла їх до староства до Берекана, жадючи заплати за всі шкоди.

ЗАПОВНЕННЯ ВІРНОСТІ.

Поліцейський міністер закордонних справ Залескі, що перебував тепер на відпустці у Франції, мав розмову з представником одного французького часопису. Міністер заявив, що головне завдання Польщі в цілі вдержання миру, є ступати рама в рама з великою французькою республікою, з котрою лутить її непохитна дружба. Франція знімає Польщу завжди при собі у всяких акціях міжнародної солідарності, чим створюється непохитна тама, об яку розбіються всі, хто намагається трігати війною.

БАНДИТИЗМ.

У безлюдських повіт гуляла від довшого часу вагата „своя“ бандітизм. Тепер виявлено, що не парубки з Голодової (Повіт Стріжків): два брати Шопи і Станіслав Заморський.

АМЕРИКА ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ДО ЄВРОПИ

ТАК РОЗУМІЮТЬ ФРАНЦУЗИ ПРОТИВОПОСНИЙ ДОГОВІР КЕЛОГА. ЧИСТИЙ БІЗНЕС ПІКНУВ АМЕРИКУ ДО ТАКОГО КРОКУ. А ДЛЯ БІЗНЕСУ ТРЕБА СПОКОЮ.

ПАРИЖ, 28. серпня. — Французська преса обговорює тепер широко, що саме склонямо Америку до форсовання договору проти війни. І приходить до переконання, що ніщо інше а тільки бізнес. І саме через бізнес хоче Америка цілковито заморити в Європі, щоб мати забезпечення для тих не вистає, які вже побороно і які американські капіталісти ще думають поборити. Тому для Америки буде найкраще, коли той стан посідання, який є, буде санкціонований.

В Франції, річ ясна, дуже рвал з такого становища Америки, бо не означає забезпечення Франції і тих держав, що існують з її ласки. Французи кажуть, що Злучені Держави перебрали тепер на себе не тільки моральну гарантію їм, коли б були членами Ліги Націй. Келог продовжив тепер діло Вілсона і його закріпив.

ЧОМУ КЕЛОГ НІЧОГО НЕ ГОВОРІВ.

БОЯВСЯ ПОШКОДИТИ СПРАВИ І МОВЧАВ. ТОМУ І ВИХАВ ЧИМ СКОРШЕ З ПАРИЖА ДО ДАБЛІНА.

ПАРИЖ, 28. серпня. — Умовляти собі в Парижі голову, чому то Келог не сказав ні слова ні при підписуванні договору ні на офіційному обід. Член Келог треба було втратити цілий день на перетрачати з представниками других держав; який докінче хотів говорити. Кажуть, що Келог боявся обговорювати більше договор, щоб не сказати забагато або замало, бо як одио так друге готово було пошкодити. А до того і другі преставники були договор рязно собі толкували і не вносило б з місця пені заміншання. Тому Келог мовчав, як кажуть, по наказу президента Куайда.

„Щоб освободитися від розмов з кореспондентами і репортерами та розмовляти з представниками других держав, покинув Келог чиморіше Париж та вийхав до Ірландії, де побуде три дні. Чого довгий побут в Ірландії ніх у Франції пояснюють тим, що він має в Ірландії особистих давних приятелів; котрих хоче відвідати.

ЮГОСЛАВІЯ ВЖЕ ПІДПИСАЛА ДОГОВІР.

БІЛГОРОД, 28. серпня. — По 15 держав, що положили свої підписи на договір в Парижі, перше Югославія, з 44 других держав, підписала договір, який вже і вислав до Вашингтону.

ШТРЕЗЕМА! СКОРІШЕ СВІЯ ПОБУТ В ПАРИЖІ.

КАЖУТЬ, ЩО ВІН ВИГОЛОВИШ ПОЛІТИЧНИЙ МОДЬОЛЮГ, ВИСКАЗУВА ПОЖАВАННЯ НІМЕЦЬНИЦІ. А ПОАНКАРЕ ТА БРІАН СЛУХАЛИ І МОВЧАЛИ.

ПАРИЖ, 28. серпня. — Нюмський міністер заарештував справ Штрезема, котрий заступав Німеччину при підписанні противного договору, покинув Париж о 24 години скорше як не було в лані. Кажуть, що погане здоровля змусило його відійти до Баден-Баден на кілька тижнів лікування. Крім того нічого йому було робити в Парижі. Його разом з Поанкаре і Бріаном казиває німецька преса „політичний монолюгог“. Бо Штрезема хотів добути якусь обішну в справі евакуації Німеччини і закрісування репараций, але нічого не досягнув. Він-договора, а другі мовчали. Мимо того, Штрезема має бути доволі задоволений зі свого побуту в Парижі.

СОВІТИ РІВНОЖ ПІДПІШУЮТ.

ДУМАЮТЬ, ЩО ТІ ПІДПИС ЗМУСИТЬ АМЕРИКУ ДО ВИЗНАННЯ СОВІТІВ.

ПАРИЖ, 28. серпня. — Совіти не привязують до договору Келого велиного значіння, але заявляють, що його підписує, але пороблять певні застереження полібно як не зробили Англії і Франції. А підписує тому, що не буде кроком до виявляння баніших зносин з Америкою. Бо годі буде Злученим Державам далі держатися осторож. А совіти не так дуже ходять о дипломатичне визнаання як о капітали, які поплили скорше, як совіти були б визнані.

ВІЙНА — ЦЕ КРИМІНАЛЬНИЙ ЗЛОЧИН.

ТАК КАЖЕ ВАТИКАНСЬКИЙ ОРГАН. ТРЕБА ЩЕ СОТКИ ЛІТ ЖДАТИ, ЗАКИ ПОЗВУДЕМОСЯ ВІЙНИ. ХВАЛИТЬ ДОГОВІР КЕЛОГА ЯК ЗМАГАННЯ ДО МИРА, АЛЕ ТАМІНІТЬ ЗА ТЕ, ЩО В ДОГОВОРІ НЕ ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО БОГА.

РІМ, 28. серпня. — Ватиканський орган Оссераторе Романо обговорює питання протиположний договору Келого. Він каже, що війна стала тепер значнішим кримінальним злочинком, а буде не таким довгий час. Договір Келого міг не устат, але вистав такти його декларация, хоч має палітичне значіння, є непомітним свідомості, що пре до миру. Колася та свідомості побутів і війни зникає, але на це треба ще ждати довгі сотні літ.

Ватиканський орган критично договор за те, що нема в ній закладки про Бога та що в такій війні справ не зберігається о поміч до Спасителя.

ЧИМРАЗ БІЛЬШЕ СТУДЕНТІВ НА УНІВЕРСИТЕТАХ.

БЕРЛІН, 28. серпня. — Мимо осторог уряду, щоб не йти так масово як досі на науки до університетів, число студентів чимраз більше зростає. І в останній семестрі переїсшло 100,000. Навіть зростає число слухачів ветеринарії, хоч автомобіль випускають кожді і для ветеринарії стає чимраз менше роботи.

ВЕРЕСЕНЬ — МІСЯЦЬ СИРОТИНЦІВ-ЗАХИСТУ У.Л. СОЮЗІ.

СВІТОВИЙ ВІСНИК
FOUNDED 1893
A weekly newspaper published daily except Sundays and public holidays.
No. 10, Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 26, 1914, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year \$ 7.00
Six months \$ 3.75
Three months \$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:
One year \$10.00
Six months \$ 5.00
Three months \$ 2.75
No money refunded on unexpired subscriptions.
СВІТОВИЙ ВІСНИК. Четвер, 20-го Керпія, 1922.
Щотижневий газетний листок, окрім неділей і свят.
№ 10, Гранд-стріт, Джерсі-Сіті, Нью-Джерсі.
Власники: Українська Національна Асоціація.
Редакція: Комітет редакції.
Підписки: Підписки на газету.
Оплата: Оплата за газету.
Друк: Друкарня "Свобода".
Телефон: "Свобода" 498. Монетарі, Тех. У. Н. Свобода: 1838. Монетарі.
Адреса: "СВІТОВИЙ", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Письменство на Радянській Україні.

Придвалене українське слово почало буйно відкопуватися на Великій Україні з першого дня революції 1917 року. Відразу з'явилися нові українські газети, журнали, а разом з тим появилася досить значна число нових літературних творів. Значна частина з них не устигла розвинути однієї, а маючи до того власних даних: Деніс, Давид, Страшний подіям, що відбулися на землі Великої України, зникли й загинули для рідного письменства. Частина дійшла на виграші, але працює в тяжких умовах іммігрантського життя, що відбивається негативно на їх творчості.

Започаткувавши буйний розвиток, українське письменство з початків революції скоро змушене було зовнішніми подіями, нападом червоної та чорної Московщини на молоді українські державності, пережити кризу. Багато з молодих і подорожних наді талантів склали свою зброю-перо й поїхали на війну, а ті, що залишилися, втрачали в рідному письменстві. Також немало молодих, подававших великі надії культурних сил, загинуло в боротьбі, або від творчості чужої навали та стали жертвою страшних пошестей і голоду, що так люто панували на наших рідних землях.

Багато літературів мусило пристосовуватися до небезпаків у цілому світі тяжких обставин для письменства. Страшна більшовицька цензура над вільним словом і творчістю замала та звела на нівець багато талантів, або збрала трудами радянської червоної лаптя на Україні. Проходив час і злід тяжкої більшовицької ролі все-таки почало продрисуватися нове духовне життя, незалежне від жалких більшовицьких вид. На перекір всім старим червоним Аракевічем все життя тягнути на один більшовицький колпак, жива душа українського письменства знайшла свої власні стежки й, розвиваючись по мертвому більшовицькому червоному морю, вносить на поверхню

його самобутне й своєрідне українське письменство. Нехай воно: це буде подією приправлене червоним більшовицьким сосом, але саме письменство вже стало перестати епоху червоної "казанщини" й випливати на шляхи самобутного й своєрідного українського.

Вже тепер майже у всіх літературних збірках, журналах чи окремих творчих червоного письменства стає менше даних революційного часу, даних цього хвилевого захоплення подіями, переходомови часової революційного буття народу та псевдо-революційної диктатури пануючої московської імперіалізму на Україні.

Вже не так часто подіюються теми в червоним письменстві, присвячені виключно революційному пролетаріату, революційним прислужникам московсько-комуністичної партії — ці Державинські оди на честь "улюбленого царя". А замість того все більше подіюються літературні теми, присвячені цілому національному життю українського народу, на теми загально-національні, загально-народні та загально-людські. З чистого комуністично-любовського, який змушене було бути українське червоне письменство в ті часи, коли на Україні панувало виключно червоною каті, воно тепер стає загально-людським, стає більше універсальним і незалежним від більшовицько-червоного прислужництва комуністичної партії.

Стаючи все більше на рейки його властиві, червоне письменство чим далі тим більше мандає на Україн нових письменників, нових талантів, що вже не втискуються в рамки виключно вищої цензури комуністичної партії. Поруч зі старими письменниками, що жили з започаткуванням на зорі останньої революційної боротьби українського народу за своє визволення, за останні десяти років з'явилася багато нових, молодих сил, що подають великі надії. Коли вчиту-

ватися в сучасне червоне письменство Великої України, то ясно вже не лише відчувати, але й уявляти собі ті шляхи, що ведуть його до розвитку. Вже тепер є українські письменники, якими зачитуються в перекладах на інші мови всі Радянська Росія. Правда, від них несе ще примітивізм, власне який лиш промовляє до середнього, примітивізму читача, але є всі дані, що розвиваючись далі, писемство швидко перестане бути примітивізм і займе достойне місце не лише серед радянського російського письменства, але й серед світового.

Немає ж сили, якаб скувала душу українського народу, що прокинулася від давнього сну до активного життя. Вспина до активності життя. В своїх глибоких українських душах має всі підстави для того, щоб і в червоному письменстві стати на рівні з світовим письменством. Коли не ставитися якоїсь нової страшною катастрофи, то безперечно знайде своє місце в пантеоні світового письменства, а це вже п'ятьдесят процент успіху в боротьбі українського народу за свою державність.

Чи Німеччина могла виграти світову війну!

На таке питання, задане недавно французькому генералові маршалкові Фовіші, цей відповів:

Так! Німеччина могла виграти світову війну і то не тільки з початку, але ще й на весні 1918 року. Виграла б її, якби обидві стратегічні плани, які очевидно були добрі, трохи ще зручніше були зреалізовані. Сьогодні це, каже бувший головнокомандуючий військами Антанти — не розумію, чому Німці так завели в технічному переведенні своїх стратегічних планів. Дивує мене наприклад, що німецький генеральний штаб за мало жувився правим крилом своєї армії. Знаю, що барон генерал Шліфен опрацював був план німецької офензи проти Франції і Бельгії, й безсумнісно дамагався дефінітивного означення завдання, яке мало би припасті правому крилу армії, яке було призначене облягати Антверпен і облягати побережжя каналу Ламаш принаймні по Бухден. Праве крило німецької армії, що йшло в ядрі вихаря через Бедгар і північно-Францію, повинно було бути зазедо скріпленим, граф Шліфен же на смертний гріз нахилився до забезпечення правого крила німецької армії.

Та німецький генер. штаб

повинен такти ту велику похибку, що надмірно ослабив праве крило в користь лівого, яке стояло в Лютарвілі і Альзаві, а збрив це тим чинном, що в рішучій хвилі встався три дивізії проти Росії до Східних Прус, хоча там битва між Гінденбургом і рос. ген. Ренненкампфом була і так вже виграна для Німеччини. Та через те праве крило німецької армії на Заході зробило слабке і мале і не могло розвинути як до моря. Не могло ставити сильного опору і легко змушено його до відвоювання в хвилі, коли під проводом ген. Клока зближалося до Парижа. В кілька місяців пізніше Німці старалися направити цю похибку, стараючись облягати побережжя, але їх побито під Іпр. Ця поразка була безсереднім наслідком ослаблення правого крила.

На запит, чи німецький відворот по битві під Марною був конечний, і чи не зробило його занадто успішно, марш. Фовіш каже:

Зі стратегічної точки погляду цей відворот був конечний, бо німецька армія зникла під Парижем нагло і скрутній ситуації, тому що Французи відкинули праве крило армії вад і прорвали фронт між першою і другою лінією. Це було неможливо, бо німецька армія була занадто успішною, і чим не зробило відвороту в моральних згладів: це виглядало як пониження для нього, а крім того Німці втратили в тім відвороті великі матеріальні втрати, які не легко булоби потім надолужити.

Вкінці Фовіш підкреслює, що ще й у листопаді 1918 р., могло бути іннакше; якщо Німці могли були організувати фронт збуду Рену. Але на це не дозволили вже внутрішні сили німецької причини. Народ був занадто виснажений; війною з усіма, опущений своїми союзниками, огрічений на провід, домагався негайного миру.

"Між ретроспективні уваги — кінчить Фовіш — нікому не допоможе, мимого того, що можуть бути цікаві. Але що було б сталося, якби..."

Він шось то дуже закрутив на фронті, а ми не знали, що ви робите й до чого прете.

Він шось то дуже закрутив на фронті, а ми не знали, що ви робите й до чого прете.

Він шось то дуже закрутив на фронті, а ми не знали, що ви робите й до чого прете.

німецькою армією ген. Клока і Білова. Та призва до повороту був занадто успішною, і чим не зробило відвороту в моральних згладів: це виглядало як пониження для нього, а крім того Німці втратили в тім відвороті великі матеріальні втрати, які не легко булоби потім надолужити.

Вкінці Фовіш підкреслює, що ще й у листопаді 1918 р., могло бути іннакше; якщо Німці могли були організувати фронт збуду Рену. Але на це не дозволили вже внутрішні сили німецької причини. Народ був занадто виснажений; війною з усіма, опущений своїми союзниками, огрічений на провід, домагався негайного миру.

"Між ретроспективні уваги — кінчить Фовіш — нікому не допоможе, мимого того, що можуть бути цікаві. Але що було б сталося, якби..."

Він шось то дуже закрутив на фронті, а ми не знали, що ви робите й до чого прете.

Він шось то дуже закрутив на фронті, а ми не знали, що ви робите й до чого прете.

Він шось то дуже закрутив на фронті, а ми не знали, що ви робите й до чого прете.

Він шось то дуже закрутив на фронті, а ми не знали, що ви робите й до чого прете.

Він шось то дуже закрутив на фронті, а ми не знали, що ви робите й до чого прете.

Він шось то дуже закрутив на фронті, а ми не знали, що ви робите й до чого прете.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.

Крім того був уряджений протест проти мого кандидатури "представників" залізничників і телеграфістів, які під проводом М. Ковенка в складі 6-8 людей сіломих вдерлися, мого гурт який гуляв на засідання Центр. Комітету й у гострій загрозі, юрчій формі почали пропонувати у міністри деяких своїх кандидатів. Між ними кандидатами були і М. Ковалевський, що, як і М. Порш, хотів бути мав про військову справу. Разом з тим ці "спасителі" України різко протестували проти мого кандидатури. Ясно було, що цей напад ватаги був а-ранжований хитрими з членів Ц. К. партії, бо ця "делегатія" виявляла повне порозуміння у всіх таємних розмовах в Цейка, хоча, здається, між ними не було навіть членів партії соц.-революційної.

Тому, що ця сцена відбулася у мой присутності, то я з'явився, що кандидатуру свою на військового міністра самими рішучим чином і без їхньої особистих міркувань, але тепер, коли мав такий бурхливий протест з сторони того, хто не знав й я, тогад, мене не знало, а тогад, що Ц. К. партія і військовий міністерство нікого підтримувати не мають, і тоді своє рішення обміркую й

ном ми зійшлися близько й, як кажуть, часто розмовляли, по душам". По скінченню мій школи ми розсталися приятелями. Отже тепер, будучи глибоко переконаним, що комуністичне й тільки тактичний крок, "дальн чару", й послав до нього секретного писання, щоб налагодили з ним таємний зв'язок. Писанням був один з буйних членів Військової Ради Південно-Західного фронту, на жаль, тепер називає не пам'ятую (здається Павленко, або Подоланко, чи може Бондаренко).

Цьому посланцю я дав завдання вести себе так як активний більшовицький агітатор, який тільки вбредуть у голову, а тимчасом інформувати про життя, наміри й склад корпусу. А коли пошестить у війни в зв'язку з комісаром, то нагадати йому мене й просити, якщо буде зручно іменем мого вжити заходів, щоб його корпус не ліг на Київ, а вибрався на Московський фронт. Проскурів, Шендівку й т. д. У своїх розмовах я не помилявся й все надалося як найліпше. Я мав шось-то таємні розмови зі своїм пошестем по прямому доту й одержував від нього потім інформації, або давав йому нові завдання.

Наслідком цього зв'язку було те, що другий гвардєйський корпус, не дивлячись на шадену агітацію в цьому Е. Бош та інших видатних більшовицьких йти на Київ, не рухався, а тоді урешт, час на одному місці, разом з тим

пропускаючи через Жмеринку, наш озброєні війська, що йшли, іноді невеликими групами на проти-більшовицький фронт. Хоч у корпусі було до 30 тисяч більшовицьких батальйонів, шальб і артилерії (як і вважали), а Українці анти-більшовицького усього тисяч 5-6, корпус був справляючись з негальною напаву на Київ. Подало копію однієї з телеграм: "Степка, Глазговеру Кремендун. Другий Гвард. корпус в могому розпорядженні. Крапка. Розбери Українці кома салати відмовляються тому кома що в кожному полку є до 1000 У. українців Крапка. Намагався де-базирити два ешалони гайдмаків кома але не вдалося через їхню непохитність Крапка. Один ешалон Волинців обзавабрили й розформували козаків Крапка. Буде рушити проти Українців кома необхідно вилітати Українців і відіслати їх на фронт крапка кома тоді можна рушити на Київ. Крапка. Іншого виходу немає Крапка, Ликов". Освітлю: напрям і метода праці, що "більшовицький" комісар зв'язує у порозумінні з мого посланцем. Наслідком же правдивий і корисний для нас, свідчить факт, що другий гвардєйський корпус так і не захопив Київ. Українці були з нього відокремлені й направили на проти-німецький фронт, а подалі на проти-більшовицький. Нарешті, коли вже не можна було далі викручуватися й здаватися на вимоги командирів корпусу Євгені Бош, та представники Вид Київського

Совдепу Л. Пятакова, Ликом була направлена проти Київ корпусна артилерія, але без кожного піхотного прикріплення.

Я був своєчасно повідомлений про шляхи, якими мусити йти як артилерія, про її склад і стан, та про час руху. Ці відомості я негайно передав по прямому доту, здається особисто командиром 34-го корпусу генер. П. Скоропадському, що боронив підступи до Київ з півдня, чи може голови корпусної Ради, теж добре не пам'ятую, далі відповіли заходів.

34-тим корпусом були виставлені розвідні кіннотники, які, "грішні" артилерія збрала на походи в своїй русі спокійно, без значного опору. Таким чином загрозю знаменитого 2-го Гвардєйського корпусу, що лідчує, зникло, самовільно з відступу, до Жмеринки, розбавляючи на своєму шляху не один десяток українських "еліт" та деякі з них майже зовсім "нігилали", була остаточно спаралізована, бо я думаю, його була вже значно дезорганізована.

Між часті розмови з Жмеринкою, та ще з тим, що він там більшовицьку агітацію у залізничників, що контролювали всі розмови й телеграфічні розпорядження, які йшли з Київ, викликали підозри, які, очевидно, хотів зблизити між противників скористувався, в цілому особисті боротьби з ним. Наслідком цього й була демонстрація проти мене, про яку я говорю.

Я робив спроби вяснити їх, але нічого не пощастило.

Бувший тоді член Ц. К. Партії, належавший до опозиції мені А. Степаненко, на запитання мого в 1919 році про причини мого арешту відповів:

Він шось то дуже закрутив на фронті, а ми не знали, що ви робите й до чого прете.

Він шось то дуже закрутив на фронті, а ми не знали, що ви робите й до чого прете.

Він шось то дуже закрутив на фронті, а ми не знали, що ви робите й до чого прете.

Він шось то дуже закрутив на фронті, а ми не знали, що ви робите й до чого прете.

Він шось то дуже закрутив на фронті, а ми не знали, що ви робите й до чого прете.

Він шось то дуже закрутив на фронті, а ми не знали, що ви робите й до чого прете.

Він шось то дуже закрутив на фронті, а ми не знали, що ви робите й до чого прете.

Він шось то дуже закрутив на фронті, а ми не знали, що ви робите й до чого прете.

Ю!

ПОЗІР! ЧЕШЕР, ПА.І ПОЗІР!
ЗАХОДНОЮ СТОНОЮ СОТНІ
Ім. Петра Кошиця, Сагайдачного

в Честер, Пн.

в ПОНЕДІЛК, 3. ВЕРЕСНЯ С. Р.

(LABOR DAY)

в годині 11:30 передпол.

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ

ВЧЕ

проти нещасної загибелі лікаря

Атамана Ч. В. Володимирова.

ВІДПІСЬ У. Н. СОЮЗ.

19011 W. 3rd Street, Chicago, Ill.

На промові запрошено

Д-р КЛОДІЙСЬКОГО й інших.

Громадянина Приходько, що

запропонував протестувати

проти загибелі лікаря, що

загинув. Поступив він за свої права

в Честер.

Світова Сотня Сагайдачного.

Сотня

ФІЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦІ.

Подається до відома

Філадельфія і околиці, що

Б. Р. СВ. ВОЛОДИМИРА,

відала 105 Укр. Нар. Союзу

справляє

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 2. ВЕРЕСНЯ 1928

НА ФАРМІ ПІД ЛІСОМ

ПРИ EAGLETS FARM AVENUE,

в НАРБЕСТОВІ.

ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА

БУДОВУ СИРОТИНИЦІ

У. Н. СОЮЗ

Отже проситься всіх Українців

місцевих і околиць та відалів У. Н. Союзу

забавити участь, чим покажуть,

що в дружесстві ємо. 197-202-3

УРЯД Б. Р. СВ. ВОЛОДИМИРА.

Р. Кошарський, пресид. С. Крайний,

касл. С. Сабодан, секр.

УВАГА! — ЕНДЖЕЛЕТ, Н. Д.Ж.

УРЯД УКР. НАР. ШКОЛИ

при співчутстві Братств

і Товариств

устроює

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 1. ВЕРЕСНЯ 1928 Р.

в УКР. НАРОД. ДОМІ,

216 FULTON ST. ЕЛІЗАБЕТПОРТ.

Початок балу в год. 7. вечер.

Вступ від особи 35 центів.

Доход з особистих на утримання

У. Н. Школи в Еллізабетпорті.

Уряд Школи запрошує всіх Братств

і Товариств та всіх Чесних Громад

внести свій внесок на бал та пригласити

до підтримки своїх рідних

школ. На балу буде грати оркестр

української музики та, що задовольняє

всіх гостей. За добру і веселу

забаву ручити

Комітет Школ.

ПОЗІР! МОЛІВІ, Н. Д.Ж. ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКА

ГР-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКОВ

СВ. ПЕТРА І ПАВЛА

устроює

ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 2. ВЕРЕСНЯ 1928

НА CENTRE GROVE ROAD

КОЛО ЦЕРКВИ.

Початок в 2-й год. поноудин

до пізньої ночі.

Запрошуємо Українців з Фі-

ладельфії, Віліямсвіта, Н. Дж.

Вайланда, Вудбріда і Бріджтона.

За добру забаву ручити

Комітет.

В КОЖІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-

ТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ

НАСОПНІСЬКА "СВОБОДА".

ЯК СТАРИНИН РИМЛЯН

ЗДОРОВИЛИ ПРИ

ПІТТЮ.

Історія поздоровлення (то-

стія) на забаві в п'ярах є ста-

ра, як і сама людськість. Римля-

ни не шадни поздоровлення на

забаві, як у них бувають чим

і обиди. Поздоровляти бо-

гові, присутніх і несприятелів

приятелів, улюблених жінок і

Греків мистецтво. Історія по-

треба було випити стільки

чаш, скільки разів у яких поз-

доровлення загдувалося їм

якогось бога. У Римляні налі-

згадувалося не лише ім'я

особи, як поздоровлялося, а

і бажалося їй якнайдовше

жити. Іх формула була:

"Бене, Месалі!" "Бене, Сте-

фанус!" себто: "Здорово (бу-

ва), Стефане!" Зване є по-

здоровлення, яке Північ ста-

вить в одній своїй комедії в

уста суги: "Бене воу, бене

воу, бене те, бене ме, бене по-

тих персона!" (Будьте ви

здорові, будемо ми здорові

буває ти здоров, хай я буду

здоровий, хай моя особа буде

здоровою). Приятелі або при-

ятелі, яких поздоровляло-

во, напали за чаші і випивали

кажучи: "Бібе, сі бібі!" (Пий,

коли неш). Другий спосіб був

таким, що випивалося стільки

чаш за одним махом, і скіль-

ко раз складалося їм осо-

би, як поздоровлення. Третій

спосіб був такий, що випива-

лося стільки чаш, скільки лі-

т життя бажали приятелі при-

ятелів. Самособой, що тоді

мелги бажати і сто літ...

ПОЗІР! PLAINFIELD, N. J. ПОЗІР!

ТОВ. ІМ. ІВАНА ФРАНКА,

відала 372 Укр. Народа. Союзу

устроює

ТРЕТУ ТОВАРИСЬКУ

ЗАБАВУ

В НЕДІЛЮ, 2. ВЕРЕСНЯ 1928

В ЛІСІ ПІД СТАРИМ ДУБОМ

ОУКРАЇН. РАРИТАТ ПОД

PLAINFIELD, N. J.

Початок в год. 1-й поноудин

аж до пізньої ночі.

Запрошуємо всіх широкі Українців

місцевих і позаміських, як з Plain-

field, Dunellen, Bound Brook, Lincoln

Park, New Brunswick, до цісенької

школи. На забаві буде кождий мі

набавитися до смеху, а при сні будуть

другі несподіванки.

Казки Брати Арангові Євгені бо-

го 22 і хати до посполити сні. Хо

буде іхати антом, то нехай їм не

Парк Євгені аж до Мейлса Євгені,

101-2

Комітет.

ОДИНОКА

БЕЗПОСЕРЕДНА

ДОРОГА

ДО

ГДАНСЬКА

БЕЗ ПЕРЕСЕЛЕННЯ

Салонний відала:

ПОЛОНІЯ ... Вересня 8.

ЛІТУАНІЯ ... Вересня 18.

ЕСТОНІЯ ... Жовтня 6.

По дальшій інформації го-

лоситися до місцевих

агентів, або пишуть до:

BALTIMORE AMERICAN LINE

8 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y.

ЯК В РИМУНІ МОЖНА ОДИ-

ДНИТИ МАТОК.

В римунській місцевості Ше-

паломеа жив 70-літній Стефан

Цеді, що вже дого лежав та-

жко хорий. Говорили про ньо-

го, що скривав в своїй хаті

мільйонів маюток у готівці.

Одного дня прийшли до його

далекої хати віят громади Е-

мерік Ешере, нотар Шюфаль-

і селянин Дравік піл про-

водом громадського поліція.

Сказавши "маткумоє старію"

по прийшли за тим, щоб з

уряду списати його маюток і

списати testament. Перегляну-

ти всім дім і найблиш півтора

мільона лєй. На що суму на-

тар списав зараз записував, а

яке, таке, що в ньому спадко-

вимиці були названі всі при-

сутті. Потім примусили старію

підписати завіщання Та цього

він не зміг зробити. Віят не

слав зараз по громадському у-

рядові і написав і свій метри-

ку смерть. Тепер вилізили

старця до домовини і на дру-

гий день похоронили і це

живого. Злочин був би про-

водою беззаконня, коли не при-

шло до суперечки між "спад-

коємцями". Справа вийшла на

уряд, додалася про все власті

і всі "спадкоємці" опинилися

у аязинці.

ЩО ЛЮДЕ ІДЯТЬ?

У Парижі і Лондоні останні

мі роками запанувала мода

екзотичної кухні. В Англії і

Франції найціннішими є ки-

таїські, японські, індійські

та перські, турецькі й арабські

гостинці. Спеціаліст пів-

денно-американської кухні є

печеня з м'яса, потравка з ву-

жж і зупа з гусятином. Так

страви люблять їдати. Ласо-

вони муринів є печеня з кро-

кодиля і смажені яловичі т-

лішки. Хвіст і крокодилья у

сосі люблять їсти азійські на-

роди. Сімія і Гренландія їдять

м'ясо рекінів. Мешканці північ-

но-східної Азії їдять смажені

баранячі ости. Японці їдять сирі

риби, послані цукром. Ласо-

вони Арабіє є сарсеня, яку

їдять смажену в оливі, або з

висушеною і розтертою на му-

ку випакованої крупи чланички.

В екзотичних гостинцях

Дондону, в околицях Таов-

Бридж, можна дістати спеці-

альні позаміської кухні

пальто, себто півметрову

морську глусту в сосі.

КАПІЦІЯ ПОРТРЕТІВ ТУ-

РЕЦЬКОГО ДИКТАТОРА.

Літфа Ганум, розведена

жінка диктатора турецької ре-

спублики, Мустафи Кемаля ба-

зіл приїхала тепер до Біярі.

Літфа Ганум, дуже гарна

жінка, після розводу поїхала

в нервовий розстрій. Вона є

дочка багатого власника ко-

рабельних доків у Смирні. За

Мустафу Кемаля вийшла з

любви. Два роки після розводу

жила в Туреччині. Казала в

своїм домі побудувати капі-

целю, яку прикрашали багаторо-

портретами президента ту-

рецької республіки. До пор-

третів цих молілася, як до

святих. Попапа в мелянхольді

ні ніяк не хотіла покинути Ту-

реччині. Вкінці, після довголіт-

нього пресб, уадалося батькові

намовити дочку покинути Ту-

реччину.

Нові Рекорди Колумбії

Знані наші артисти: Гуменко, Жуковський і Красножма ви-

ступили нові рекорди, котрі будуть продаватися в серпні (в

пас воли є місяць наперед). Ось воли:

Рекорд 42 У. ДОПІЛНОВА. БАТ ДУ КО СЕРТ, той рекорд зробив Жу-

ковський і Красножма. Можна сказати, що той лінійний ре-

корд не є рекорд. Батько їде на відпуст і лінійні сні

на господарі, при вілхоті наказує синови, що він не

застав го господаря до його дачи. А що дачиста ста-

но? — Це лін Жуковський може так видумати.

Рекорд 43 У. КУМА З МІСТА ПІЛА — ТАНЕЩ МОГО КУМА. Відала ІІ

Гуменко, співаки Жуковський і Красножма. Цей рекорд

є відпочити до кімні інтересу, аж ніколи, що не

пущили цей рекорд на 12 мін. 42-3-9-9-9.

Рекорд 41 У. ОН ЩОЩЕ ЛУЖЕ ЗАГЛУБИВСЯ, ТЕПЕР Я ТУРОК НЕ

КОЗАК. Виступав зний бас, В. Д. ЗЕЛ СІ

Всі повні рекорди по 75 мін.

Також маємо нові дані очікувані рекорди, котрі відспівав

СЛАВНИЙ ХОР З ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Д.Ж.

ПІД ПРОВОДОМ ЗНАНОГО ДІРЕКТА А. ГЕДІ.

37 У ВЕЧІРНІЙ ДЗВІН. — НА ЗДОРОВ'Я. — Хор ім. Лісепта.

Слова до рекорди

ВЕЧІРНІЙ ДЗВІН

Вечірній дзвін, як много му

Ніколи не

Куку, куку зауважте (2)

Іше куку (3) куку.

З мовади літ в крок рівнім,

Де є зростає, де рівний дім.

Куку, куку...

Невипиши і кліне він

Нас до борби, неспій дзвін.

Куку, куку...

Встаньте всі зодіти з сну,

Дошати їдемо сілого даву.

Куку, куку...

38 У Рече та стогне. — Закувал та сніл зауваж. — Хор Лір.

39 У Віллі. — Жуковський і Красножма.

40 У ПОПРАВНИЙ В АМЕРИЦІ, 2 части. — П. Гуменко.